

Pressiteade

Luxembourg, 4. oktoober 2016

ELi audiitorite sõnul on liikmesriikides riigiabi-alane teadlikkus vähene ning eeskirjade rikkumised sagedased

Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt avastavad liikmesriigid riigiabi eeskirjade rikkumisi väga vähesel määral. Audiitorid avastasid märkimisväärse arvu riigiabi eeskirjade rikkumisi ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas ning toovad välja vajaduse muuta projektide heakskiitmise ja järelevalvekorda.

Kontrollikoda hindas riigiabi eeskirjadele mittevastavuse määra ühtekuuluvuspoliitikas kuni aastani 2014 ja seda, mil määral oli Euroopa Komisjon teadlik mittevastavuse põhjustest. Uuriti ka seda, kas komisjoni uued eeskirjad perioodiks 2014–2020 töid kaasa positiivseid muutusi.

Kontrollikoda leidis, et riigiabi eeskirjade eiramise tase on kõrge. Riigiabiga seotud vead mõjutasid peaaegu 20 % riigiabi seisukohast olulist ühtekuuluvuspoliitika valdkonna projekti. Samal ajal avastasid liikmesriikide auditeerimisasutused riigiabi eeskirjade rikkumisi tunduvalt vähem kui komisjon või kontrollikoda. Liikmesriigid avastasid vigu 3,6 % asjaomastest projektidest, sellal kui ELi audiitorid avastasid sama metoodikat kasutades viis korda rohkem vigu.

„Liikmesriikide auditeerimisasutused täidavad olulist osa ühtekuuluvuspoliitika kontrolliahelas. Kontrollikoja leiud näitavad aga, et siiani ei ole auditeerimisasutused keskendunud oma auditites piisavalt riigiabile,“ märkis aruande eest vastutav kontrollikoja liige Oskar Herics.

Programmitöö perioodil 2007–2013 ei võimaldanud komisjoni andmebaasid riigiabiga seotud vigu asjakohaselt analüüsida ja komisjoni kontrollitegevuse tulemusel ei toimunud ka olulisel määral riigiabi tagastamist. Audiitorite sõnul teatasid liikmesriigid eriti perioodi alguses riigiabi heakskiitmise eesmärgil komisjonile taristuinvesteeringutest harva, ning kuni 2012. aasta lõpuni ei kontrollinud komisjon süsteemselt seda, kas suurprojektid vastavad riigiabi eeskirjadele. Selle riski vähendamiseks võttis komisjon perioodiks 2014–2020 kasutusele uued eeskirjad, mis ei taga aga alati õiguskindlust.

Audiitorid märkisid, et komisjon on lihtsustanud riigiabi õigusakte, et vähendada bürokraatiat ja suurendada läbipaistvust, kuid on ühtlasi suurendanud liikmesriikide vastutust abimeetmete kavandamise ja rakendamise eest. Komisjoni järelevalve on näidanud, et liikmesriigid tegid programmitöö perioodil 2007–2013 abikavade kavandamisel ja rakendamisel palju vigu. Liikmesriikide vastutuse suurenemisega kaasneb seega riigiabiga

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja vastu võetud eriaruande põhisõnumid.

Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – pressiesindaja T: (+352) 4398 47 063

Damijan Fišer – pressiametnik T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

seotud vigade sagenemise oht ja vajadus pideva tähelepanu järele.

Audiitorid esitavad komisjonile järgmised soovitused:

- komisjon peaks võtma parandusmeetmeid, kui riigiabi meetmed on vastuolus eeskirjadega;
- komisjon peaks kasutama oma riigiabi andmebaase, et kergesti analüüsida vigade liiki, sagedust, tõsidust, geograafilist päritolu ja põhjuseid ning kontrollima regulaarselt liikmesriikide suutlikkust järgida riigiabi eeskirju;
- komisjon peaks suurprojektid heaks kiitma alles pärast sisemist riigiabi heakskiitmist ning järjepidevalt nõudma liikmesriikidelt vajadusel abist teatamist;
- komisjon peaks 2017. aasta keskpaigaks tagama, et liikmesriikide auditeerimisasutuste tehtud riigiabi eeskirjade järgimise kontrollide ulatus ja kvaliteet oleksid piisavad;
- kui riigiabi puudutavad eeltingimused ei ole 2016. aasta lõpuks täidetud, peaks komisjon järjekindlalt kasutama oma õigust peatada liikmesriikidele tehtavad maksed.

Toimetajatele

Riigiabi on igasugune liikmesriigi antav abi, mis moonutab või võib moonutada konkurentsi teatavatele ettevõtjatele eelise andmise kaudu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust. Üldiselt on riigiabi keelatud, et tagada siseturu asjakohane toimimine. Kuid teatavates sektorites ja geograafilistes piirkondades või konkreetsetes oludes võib teatud väärtuses abi olla kokkusobiv siseturuga. Perioodil 2010–2014 andsid liikmesriigid keskmiselt 76,6 miljardit eurot riigiabi aastas, välja arvatud abi finantssektorile, raudteesektorile ja avalikele teenustele, näiteks postiteenustele. See moodustab üle 0,5 % ELi liikmesriikide SKPst.

Ühtekuuluvuspoliitika on üks peamisi ELi eelarve vahendite kasutamise valdkondi. Perioodil 2014–2020 on Euroopa Regionaalarengu Fondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Sotsiaalfondi eelarve kokku 352 miljardit eurot, mis on suurem kui programmitöö perioodil 2007–2013 (347 miljardit eurot). Komisjoni hinnangute kohaselt moodustasid ühtekuuluvuspoliitika kulud rohkem kui ühe neljandiku perioodil 2007–2013 ELis antud riigiabist.

Eriaruanne nr 24/2016: „Ühtekuuluvuspoliitika alal vajatakse täiendavaid jõupingutusi riigiabi eeskirjade alase teadlikkuse suurendamiseks ja eeskirjade järgimise tagamiseks“ on kättesaadav ELi 23 ametlikus keeles.
